

HAJDÚNÁNÁS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2015-2019.

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS.....	2
I.1. A GAZDASÁGI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSAI.....	2
I.2. A GAZDASÁGI PROGRAMOT MEGHATÁROZÓ KÜLSŐ FOLYAMATOK.....	3
I.3. AZ UNIÓS, NEMZETI ÉS MEGYEI STRATÉGIÁK	4
I.3.1. AZ EURÓPAI UNIÓ GAZDASÁGPOLITIKÁJÁNAK VÁRHATÓ IRÁNYAI.....	4
I.3.2. NEMZETI INTÉZKEDÉSI TERV.....	6
I.3.3. HAJDÚ-BIHAR MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM	7
II. A GAZDASÁGI PROGRAM ALAPELVEI	8
III. HELYZETELEMZÉS.....	10
IV. HAJDÚNÁNÁS KÖLTSÉGVETÉSI ALAPJA, TEKINTETTEL	14
KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAIRA	
IV.1. PÉNZÜGYI ÉS ADÓPOLITIKA HAJDÚNÁNÁSON.....	14
IV.1.1. AZ ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK.....	14
IV.1.2. AZ ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK.....	16
IV.2. VAGYONGAZDÁLKODÁS	17
IV.3. ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK.....	17
IV.3.1. KÖTELEZŐ FELADATOK.....	18
IV.3.2. ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK	20
V. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS KONKRÉT ELKÉPZELÉSEK	22
V.1. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS PRIORITÁSOK.....	22
V.2. A LEGFONTOSABB KONKRÉT ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TERVEK.....	23
VI. ÖSSZEGZÉS	27

I. BEVEZETÉS

I.1. A GAZDASÁGI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSAI

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-a rendelkezik a gazdasági program készítésének kötelezettségéről az alábbiak szerint:

- „(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- (2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.
- (3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- (4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- (5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

A gazdasági program készítési kötelezettséget a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 91. § (1) bekezdése is előírta, azonban a gazdasági program tartalmát és elfogadásának határidejét csak az Ötv. 91. §-ának 2005. augusztus 31-től hatályba lépő (6)-(7) bekezdése írta elő, melyet első alkalommal a 2006. évi önkormányzati választások után kellett alkalmazni.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete első gazdasági programját a 41/2008. (II. 14.) számú Képviselő-testületi Határozattal fogadta el, mely a képviselő-testület megbízásának időtartamára, a 2010-ig tartó időszakra szól. A 2011-2014. évekre szóló gazdasági programot a 89/2011. (III. 31.) számú Képviselő-testületi Határozattal fogadta el az önkormányzat.

Ha a jelenleg hatályos Mötv. előzőekben idézett 116. §-át összehasonlítjuk a 2005-től hatályos Ötv. 91. §-ával, akkor látható, hogy a gazdasági program kötelező tartalmát illetően súlyponteltolódások és hangsúlyváltások jelennek meg. Négy évvel ezelőtt a normaszöveg még tartalmazta azt, hogy a gazdasági programnak kiemelten foglalkoznia kell a „fejlesztési elképzelésekkel”, most a Mötv. „az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzelésekre” fókuszál. A régi szabályozásban konkrétan szerepel a „munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése, a településfejlesztési politika és az adópolitika célkitűzéseinek”, valamint a befektetés támogatási és városüzemeltetési politika célkitűzéseinek” bemutatása, míg a Mötv.-ben ez már nincs megfogalmazva. Emellett a gazdasági program

tartalmának előírása során értelemszerű változtatás történt a miatt, mert a Mötv. már nem jelöl meg „kötelező és önként vállalt feladatokat”, továbbá az önkormányzati területfejlesztési elképzeléseket most nem kistérségi, hanem megyei szinten kell összehangolni.

Külön és kiemelten kell szólni arról a változtatásról, mely első pillanatban csak stilisztikainak, sőt talán furcsának is tűnik, ám valójában ennél sokkal jelentősebb dologról van szó: a Mötv. előzőleg idézett 116. §-ában a „gazdasági program” kifejezés hatszor szerepel, ám egyszer sem önmagában, hanem mindannyiszor így: „gazdasági program, fejlesztési terv”. Ezek szerint tehát a fejlesztés a gazdaság kiemelt területe, és annak maximális szem előtt tartásával kell programot alkotni. Ám az is igaz, hogy egy önkormányzat tevékenységének a részei komplex egészet képeznek és a fejlesztés e sok összetevő végső hatásaként jelenhet meg. Célszerűtlen a fejlesztést önmagában, összefüggések nélkül értelmezni.

A gazdasági program tartalmával kapcsolatos törvényi változtatások egyrészt leképezik az utóbbi években végbement közigazgatási és társadalmi folyamatokat. Másrészt pedig a normaszövegből egyértelmű, hogy a fejlesztés az önkormányzatokkal szembeni meghatározó elvárás.

I.2. A GAZDASÁGI PROGRAMOT MEGHATÁROZÓ KÜLSŐ FOLYAMATOK

A gazdasági program összeállításánál szólni kell azokról a hazai és nemzetközi folyamatokról, melyek közvetlenül vagy áttételesen befolyásolhatják a város lehetőségeit, a fejlesztési irányokat. A külső körülmények vizsgálata segíthet abban is, hogy a város felkészülhessen a rá váró gazdasági-társadalmi és környezeti kihívásokra és időben meg tudja fogalmazni az adottságainak, felkészültségének, kulturális beállítottságának és hagyományainak leginkább megfelelő saját válaszait a további kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

A 2008-ban kezdődött nemzetközi gazdasági válság a magyar gazdaság egészén is igen mély nyomot hagyott. Az Európát meghatározó módon érintő visszaesésnek napjainkig ható következményei vannak. A konjunkturális lehetőségek még ma is lényegesen elmaradnak a válság előtti időszakhoz képest és a növekedési kilátások meglehetősen bizonytalanok. Az Európai Unió egészében még ma is csak viszonylag lassú gazdasági növekedésre lehet számítani, nagyfokú pénzügyi bizonytalanság mellett. A problémákat tovább fokozza az orosz-ukrán háborús állapot, melynek - többek között - közvetlen hatása lehet hazánk energiaellátására és így a gazdaságunk egészére is.

A hazai gazdaság meghatározó folyamataira is rányomta bélyegét a globális pénzügyi válsággal összefüggő világgazdasági recesszió, amely a legkedvezőtlenebb hatást a munkanélküliségre gyakorolta: 2008-2011. között növelve a munkaerő-piaci feszültségeket. Ugyanezekben az években visszaestek a hazai beruházások, valamint az új megrendelések, és e témák az ágazatok közül legérzékenyebben az építőipart érintették (beleértve az infrastrukturális fejlesztéseket is). 2013-ig csökkent a háztartások fogyasztása, mely annak ellenére következett be, hogy a személyi jövedelemadó-rendszer átalakításának köszönhetően a reálbérek - a legtöbb társadalmi csoport esetében - emelkedtek. A belső fogyasztás visszaesése vélhetően a devizában felvett hitelek törlesztő részletének jelentős növekedésével magyarázható. A belső piac zsugorodása érzékenyen érintette a hazai munkaerőpiacot, elsősorban a kis- és mikro vállalkozásokat.

Az állam szigorú költségvetési politikája, az export növekedése és a külkereskedelmi egyensúly elmúlt években tapasztalható kedvező alakulása, megteremtheti az alapját az elkövetkező időszakban egy megfelelő ütemű és állandó gazdasági növekedésnek.

Feltétlenül szólni kell arról az átfogó közigazgatási reformról, mely jórészt 2012/2013-ban valósult meg és alaposan megváltoztatta az önkormányzati feladatrendszert és tevékenységet. 2013. január 1-én megalakultak a járások, így Hajdúnánás járásközpont lett, ez jó néhány önkormányzati feladat megszüntetésével, illetve átadásával is együtt járt. Ugyanekkor történt az iskolák állami fenntartásba adása, változatlan önkormányzati működtetés mellett.

I.3. AZ UNIÓS, NEMZETI ÉS MEGYEI STRATÉGIÁK

I.3.1. AZ EURÓPAI UNIÓ GAZDASÁGPOLITIKÁJÁNAK VÁRHATÓ IRÁNYAI

A válság ráirányította a figyelmet az európai gazdaság strukturális problémái átgondolásának fontosságára, továbbá a hosszú távú kihívások (az erőforrások szűkössége, az energiaárak hektikus változása, a társadalom elöregedése, a tartósan magas munkanélküliség, a környezetszennyezés és a klímaváltozás) kezelésének szükségességére. Az Európai Unió - felismerve az előtte álló megoldandó feladatokat - az eddigi gazdasági és szociális vívmányainak megőrzése érdekében, új távlatos programot fogalmazott meg.

Az Európa 2020 stratégia legfőbb célja egy olyan intelligens, fenntartható és inkluzív gazdaság létrehozása, melyben magas a foglalkoztatottság és a termelékenység, továbbá erős a társadalmi kohézió, és amely alapját képezheti a XXI. század európai szociális piacgazdaságának. E stratégia három, egymást kölcsönösen megerősítő prioritást tart szem előtt:

- intelligens növekedés: a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása;
- fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság;
- inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint erős szociális és területi kohézióval működő gazdaság kialakításának ösztönzése.

Az Európai Unió előtt álló legnagyobb kihívásokat figyelembe véve a Bizottság meghatározta azokat a kiemelt közösségi célokat, melyeket a jelen uniós költségvetési ciklus végéig (2020-ig) szeretne elérni. Ezek a következő öt pontban foglalhatók össze:

- a 20-64 évesek legalább 75 %-ának munkahellyel kell rendelkeznie;
- az EU GDP-jének 3 %-át kutatás-fejlesztésre kell fordítani;
- teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket (1990-hez képest 2020-ra 20 %-kal kell csökkenteni az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, az energiahatékonyságot 20 %-kal kell javítani, valamint a megújuló energiaforrások részarányát 20 %-ra kell növelni);
- az iskolából kimaradók arányát 10 % alá kell csökkenteni, továbbá el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40 %-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel;
- 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát.

Meg kell jegyezni, hogy az előzőekben leírt általános célok egy-egy tagország esetében a sajátosságok figyelembevételével kerültek lebontásra.

Magyarországon a foglalkoztatottság növelése a gazdaságpolitika kiemelt területe és ez az Új Széchenyi Terv szerint az egyik kitörési pont. A Bizottság által javasolt célérték hazánk esetében a 67,4-71,4 % közötti intervallumba esik.

Az Új Széchenyi Terv prioritásai közé tartozik a „Tudomány - Innováció” program. Ennek végrehajtása révén bővül a jelenlegi kutatás-fejlesztési támogatási rendszer, emellett az eddiginél

nagyobb hangsúlyt kap a kiaknázatlan lehetőségek feltárása és erősödik a hazai gazdaság versenyképessége. Magyarország vonatkozásában a kutatás-fejlesztésnek a Bizottság által javasolt GDP arányos célértéke: 1,6-2,6 %.

A klíma-energia célkitűzések, illetve azok megvalósítása fontos szerepet játszanak a „Megújuló Magyarország” megteremtésében. A zöld gazdaságfejlesztés jól kapcsolódik az EU gazdaságélénkítési és munkahely teremtési programjaihoz, továbbá - működő tőke bevonása révén - a költségvetés tehermentesítéséhez is. A Bizottság által javasolt célértékek hazánk esetében: a megújuló energiaforrások részarányának 13 %-ra növelése, az energiafelhasználás 14,6 %-kal történő csökkentése, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2005-ös szinten tartása.

Az oktatással kapcsolatos stratégia megvalósítása hazánkban már az óvodai ellátást segítő intézkedésekkel (a korai fejlesztéssel és a hátrányos helyzetűek segítségével) megkezdődik. A további korosztályoknál kiemelt cél a hátrányos helyzetű gyerekek eredményes iskolai előrehaladásának biztosítása, valamint a közép- és felsőfokú végzettségűek idegennyelvtudásának javítása, továbbá az oktatás tartalmának közelítése a munkaerő-piaci igényekhez. Hazánk esetében a Bizottság által javasolt célértéki intervallumok: az iskolából kimaradóknál 7-8,5 %, a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél: 29-35 %.

Az uniós szintű szegénységi célkitűzés három szegénységi mutatóon (a szegénységi küszöb alatt élők, az anyagi nélkülözésben élők, az aktív kereső nélküli háztartásban élők) alapszik, melyek közül a tagállamok maguk választhatják meg, hogy mely jellemzők, milyen összetételben tükrözik leginkább a szegénység csökkentésével kapcsolatos prioritásaikat. Bár a szegénységi küszöb alatt élők számának tekintetében Magyarország jelenlegi helyzete az EU átlagánál kedvezőbb, mégis az ezen indikátor részének tekinthető gyermekszegénység szempontjából jelentősen rosszabbul állunk. Magyarország a teljes szegénységi ráta helyett elsősorban a gyermekes családok szegénységi mutatója vonatkozásában tesz számszerű vállalást. A Bizottság által javasolt célérték: ennek az adatnak a 25 %-os csökkentése.

A bemutatott öt cél megvalósítása érdekében, illetve a gazdasági fejlődés és a társadalmi előrehaladás ösztönzésére a Bizottság a következő hét kiemelt kezdeményezést teszi:

- Az „Innovatív Unió” célja a keretfeltételek, illetve a kutatásra és innovációra fordított finanszírozás javítása annak érdekében, hogy az innovatív ötletekből a növekedést és a foglalkoztatást segítő termékek és szolgáltatások jöjjenek létre.
- A „Mozgásban az ifjúság” az oktatási rendszerek teljesítményének növelését és a fiatalok munkaerőpiacra történő belépésének megkönnyítését szolgálja.
- Az „Európai digitális menetrend” a nagy sebességű internet bővítését, valamint az egységes digitális piac előnyeinek a háztartások és a vállalkozások általi kiaknázását tartja szem előtt.
- Az „Erőforrás-hatékony Európa” a gazdasági növekedés és az erőforrások felhasználásának szétválasztását, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulás elősegítését, a megújuló energiaforrások növekvő mértékű alkalmazását, a szállítási ágazat modernizálását és az energiahatékonyság ösztönzését szolgálja.
- Az „Iparpolitika a globalizáció korában” a vállalkozások (különösen a kkv-k) üzleti környezetének javítására és a világszinten is versenyképes, erős és fenntartható ipari bázis kifejlesztésének támogatására fókuszál.
- Az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” a munkaerőpiacok modernizálását célozza és arra törekszik, hogy lehetővé tegye az emberek számára a készségeik egész életen át történő fejlesztését; ezáltal növekedjen a munkaerőpiacon való részvétel, és - a

munkavállalók mobilitása révén - közeledjen egymáshoz a munkaerő-piaci kínálat és kereslet.

- A „Szegénység elleni európai platform” célja olyan szociális és területi kohézió biztosítása, ahol a növekedés és a munkahelyteremtés előnyeit széles körben megosztják. Ezzel párhuzamosan pedig a szegénységben és a társadalmi kirekesztettségben élők méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhetnek.

Ez a hét kiemelt kezdeményezés az EU-ra és a tagállamokra nézve egyaránt kötelező. Az uniós eszközöket - az egységes piacot, a pénzügyeket és a külpolitikát - a stratégia gazdája (az Európai Tanács) teljes mértékben mobilizálni kívánja a problémák kezelése és az Európa 2020 céljainak elérése érdekében.

I.3.2. NEMZETI INTÉZKEDÉSI TERV

Az Európa 2020 stratégiához Magyarországon a Nemzeti Intézkedési Terv (NIT) illeszkedik. Az Európa 2020 stratégia tagállami szintű végrehajtásának meghatározó eleme az, hogy a tagállamok évente nemzeti intézkedési tervet készítenek, amelyben bemutatják a stratégia fő célkitűzéseire kapcsolódó legfontosabb kormányzati lépéseket. (A jelen gazdasági program előző részében már érintettük és bemutattuk, miként illeszkednek az Európa 2020 stratégia öt kiemelt célkitűzéséhez az Új Széchenyi Terv prioritásai.)

Hazánkban a nemzeti reformprogram - az Unió célkitűzései alapján meghatározott célértékeket figyelembe véve - megjelölte a két fő intézkedéssort (majd pedig azokat konkretizálta):

- integrált iránymutatások (amelyek a közösségi célok tagállami szintre való lebontásának lépéseit, prioritásait fogalmazzák meg, illetve a jövőben, a tagállami teljesítések monitoringjának alapját képezik);
- a fenntartható növekedést tagállami szinten akadályozó makro-strukturális növekedési akadályok azonosítása.

Az integrált iránymutatások két részből (az Átfogó Gazdaságpolitikai Iránymutatásokból és a Foglalkoztatáspolitikai Iránymutatásokból) állnak. A cél az, hogy világos stratégiai irányt jelöljenek ki a gazdaságpolitika és a foglalkoztatás területén. Ezek jelentik az Európa 2020 stratégiában elhatározott prioritások nemzeti szintű végrehajtásának, a stratégia konkrét intézkedésekben való megjelenítésének kereteit:

- a közpénzügyek minőségének javítása, az államháztartás fenntarthatóságának biztosítása;
- a makro-egyensúlytalanságok megszüntetése;
- az euró övezet egyensúlytalanságainak a csökkentése;
- a kutatás, a fejlesztés és az innováció kapcsolatának erősítése a gazdaságban;
- az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, erőforrás-hatékonyság;
- az üzleti és fogyasztói környezet javítása és az ipari bázis korszerűsítése;
- a munkaerő-piaci részvétel növelése, a strukturális munkanélküliség csökkentése, a munkahelyek minőségének javítása;
- a munkaerő piaci igényeknek megfelelő végzettség, élethosszig tanulás ösztönzése;
- az oktatás és a szakképzés minőségének javítása;
- a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni harc.

A versenyképességet és a növekedést hátráltató makro-strukturális növekedési akadályok azonosításával kapcsolatban az alábbi jellemzőket lehet rögzíteni:

- nem eléggé növekedésbarát közkiadási szerkezet, illetve magas adósságráta és államháztartási deficit;
- magas devizahitel-állomány;
- alacsony foglalkoztatási szint;
- fejlesztésre szoruló üzleti környezet;
- oktatási rendszer és munkaerőpiac gyenge kapcsolata.

I.3.3. HAJDÚ-BIHAR MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM

A Mötv. rendelkezéseinek értelmében a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint terület-fejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényt 2013 decemberében módosították, annak érdekében, hogy

- erősödjön a területi önkormányzatok szerepe a területi tervezésben és a tervek megvalósításában,
- átláthatóbbá a kormányzati és önkormányzati szereplők közötti feladatmegosztás, valamint, hogy
- megteremtődjön az összhang a hazai területfejlesztési célkitűzések, valamint az Európai Unió támogatási források felhasználása között.

A törvény értelmében a megye vált a területfejlesztés legfontosabb területi szintjévé. Ez az új törvény szélesebb körben határozza meg a megyei önkormányzatok feladatkörét, mely a területfejlesztés vonatkozik. A törvény egyértelművé tette továbbá a kormányzat és a megyei önkormányzatok közötti feladatmegosztást.

A megyei önkormányzatok a törvényben meghatározottak szerint területfejlesztés, területfejlesztési tervek végrehajtásához és a területfejlesztés koordinációjához kapcsolódó, területrendezési és vidék-fejlesztési feladatokat látnak el. A megyei önkormányzat össze kell, hogy hangolja a megyét alkotó települések településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját, valamint településrendezési eszközei kidolgozását a megyei területrendezési tervhez való illeszkedés érdekében, valamint véleményezi ezeket a megyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük érdekében.

A megyei önkormányzat e koordinációs feladatköréből adódóan együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel.

Hajdú-Bihar megye 2014-2020-as időszakra vonatkozó fejlesztési prioritásai:

1. Fenntartható környezet
2. A megye agráriumának komplex fejlesztése
3. Versenyképes gazdaság
4. Az elérhetőség fejlesztése Hajdú-Bihar megyében
5. Intelligens társadalom
6. Egészséges és gondoskodó társadalom
7. Az innovatív gazdaságot támogató környezet fejlesztése Debrecenben
8. Élhető vidék, élhető települések

II. A GAZDASÁGI PROGRAM ALAPELVEI

A gazdasági program összeállításánál egyrészt az önkormányzat jelenlegi működési jellemzőiből, a 2015. áprilisában meglévő tényhelyzetből kell kiindulnunk. Az irreális elvárás volna, ha - a jelenlegi ismeretek alapján - mindenre kiterjedően, időrendi bontásban pontos és tételes prognózist adnánk annak, hogy mi fog történni Hajdúnánáson a 2019-es év végéig. A gazdasági programunk azokat a céljainkat tartalmazza, melyeket most reálisaknak és megvalósíthatóaknak tartunk. A teljességhez tartozik, hogy többször is érintve lesznek olyan témák és feladatok, melyek ebben az időszakban eleve csak részben teljesülhetnek, illetve olyan ügyek, melyek kizárólag hosszabb távon kezdhetők, illetve valósíthatók meg, de már ezekben az években is - legalább az előkészítés szintjén - foglalkoznunk kell velük. Hiszen a város működésében, életében folyamatok vannak; egy-egy konkrét ügy megoldása sokszor többéves előkészítést, szervezést és - ezt követően - konkrét végrehajtást igényel.

A gazdasági program összeállításánál meghatározó keretet jelentett a jogszabályi környezet:

- törvényi előírások;
- kormányzati és miniszteriális rendeletek;
- Hajdúnánás Városi Önkormányzat rendeletei és képviselő-testület határozatai.

A gazdasági programban megfogalmazott célok elérése érdekében a képviselő-testületnek két irányban kell lépéseket tennie:

- biztosítani szükséges az egymásra épülő programrészek megvalósíthatóságát (ezen belül kiemelt figyelemmel kell lennie az egyes tartalmi elemek összefüggéseire, koherenciájára)
- meg kell teremtenie a szükséges anyagi forrásokat és fedezetet.

A gazdasági programban leírt célok, elképzelések megvalósításához a képviselő-testületnek kell biztosítani a szükséges pénzügyi hátteret. Tényként kell kezelnünk, hogy az önkormányzati költségvetésben a feladatfinanszírozásra kapott - évente változó mértékű - összegek és a saját bevételek egyelőre csak a működés fedezetére elegendőek. Céljaink eléréséhez elengedhetetlenül szükséges további források bevonása, melyek között párhuzamosan kell dolgoznunk a saját bevételek növeléséért és a minél sikeresebb pályázatok révén történő forrásszerzésért (beleértve elsősorban az Uniós és a kormányzati támogatásokat, valamint a TAO-s lehetőségeket).

A 2015-2019. időszakra szóló gazdasági program sikeres megvalósítása érdekében, az alábbi fejlesztési alapelveket kívánjuk követni az elkövetkező időszakban:

- az önkormányzat bevételei és kiadásai hosszú távú egyensúlyának megtartása, a kötelezőnek tekinthető önkormányzati feladatok ellátásának - lehetőségek szerinti - javításával;
- az önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok működésének racionalizálása, költséghatékony közszolgáltatások biztosítása;
- az önkormányzati ingatlanokkal történő hatékony vagyongazdálkodás; az önkormányzati vagyon növelése;
- részvétel azokon a pályázatokon, melyek eredményeként megvalósíthatók egyes önkormányzati fejlesztési célok;
- a környezettudatos, környezetbarát és energia-hatékony szemlélet erősítése és előtérbe helyezése a gazdaságfejlesztési elképzelések során;
- a helyi vállalkozások élénkítése, törekedve a minél nagyobb részvételükre a helyi fejlesztéseknél;
- a munkanélküliség alacsony szinten tartása, a helyi lehetőségek és mozgástér maximális kihasználásával, továbbá: aktív foglalkoztatáspolitikát megvalósítása;

- a piac szereplőivel történő konzultációs és kooperációs kapcsolatok további erősítése;
- a civil szervezetek közéleti szerepének és gazdaságfejlesztési, társadalmi kohéziós funkcióinak támogatása, tevékenységük ösztönzése.

III. HELYZETELEMZÉS

Hajdúnánás városa Hajdú-Bihar megye észak-keleti ritkán lakott térségében fekszik, a megye negyedik legnépesebb települése. A város Nyíregyházától 27 km, míg Debrecenről 40 km távolságra fekszik. Hajdúnánás városa közigazgatási központ, járási székhely. A járás illetékességi területe: Folyás, Görbeháza, Hajdúnánás, Polgár, Tiszagyulaháza, Újtikos.

Hajdúnánáson 2014. január 1-jén 17.564 fő volt az állandó lakosok száma. A születések száma a városban csökken, a halálozások száma nő. A lakosság átlagéletkora növekszik. Megfigyelhető Hajdúnánáson is az országos tendenciákhoz hasonlóan a lakosság „természetes” fogyása.

A város közigazgatási területe 25.962 hektár, ebből 1.059 hektár a belterület. A város az 1970-es évekig agrárváros volt, majd az ipartelepítés következtében agrár-iparváros lett. Ezt a jellegét a mai napig megőrizte. A város lakossága elsősorban a jó minőségű löszháti földterületek megműveléséből él. Itt működik az ország egyik legnagyobb és legkorszerűbb gabona-feldolgozó malomüzeme. Több kisebb és közepes nagyságú ipari üzem is munkahelyet biztosít az itt élő embereknek.

A város önkormányzati tulajdonú létesítményei közül elsősorban az 1958. évben 1.019 méter mélységből feltárt 67 C°-os hévízre - 14 hektáros területen - telepített, egész évben üzemelő gyógyfürdő emelendő ki, amely által Hajdúszoboszló után Hajdúnánás a megye második legnagyobb idegenforgalmú gyógyfürdő helye lett.

A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik Folyás, Tiszagyulaháza és Újtikos település. Az önkormányzat a Közös Önkormányzati Hivatalon és intézményein, illetve gazdálkodó szervezetein keresztül látja el feladatit. A költségvetési szerveknél és a kizárólagos önkormányzati tulajdonú Hajdúnánási Holding Zrt-nél és tagvállalatainál, a Hajdúnánási Építő és Szolgáltató Kft-nél, a Hajdúnánási Gyerme- és Közéletképzési Nonprofit Kft-nél és a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-nél teljes munkaidőben foglalkoztatottak révén az önkormányzat az egyik legnagyobb foglalkoztató a városban.

A 2012. és a 2013-as évek döntő változást hoztak a magyarországi önkormányzatok életében: a helyhatóságok által ellátandó feladatokban, illetve a finanszírozás rendszerében. Ezt az alapvetően átalakult rendszert immár adottságként kell kezelünk, és tényként kell elfogadnunk, hogy jó néhány önkormányzati feladat megszűnt vagy átadásra került (elsősorban a járáshoz vagy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ-hoz). Itt kell megjegyezni azt, hogy 4 évvel ezelőtt - az előző gazdasági program írásakor - jószerevével még csak közelítő információink voltak a jövőben várható változások nagyságáról és irányáról, így a 2011-2014-re vonatkozó terveink nem tartalmazhatták a bekövetkező államigazgatási reformokkal összefüggő intézkedéseinket.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2015. évi költségvetéséről szóló 6/2015. (II. 23.) Önkormányzati Rendelet alapján az önkormányzat az alábbi intézményekkel látja el feladatait:

- Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal;
- Hajdúnánási Gazdasági Ellátó Intézmény;
- Hajdúnánási Óvoda;
- Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény;
- Városi Rendelőintézet.

A Hajdúnánási Gazdasági Ellátó Intézmény látja el a többi intézmény (az Önkormányzati Hivatalon kívül) gazdálkodási, valamint intézmény-fenntartási, karbantartási feladatait.

A városban a közművelődési, közgyűjteményi feladatokat a Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény, valamint a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. látja el.

A 2011. április 29-én létrejött ellátási szerződés alapján a Szociális Gondozási Központ feladatait (átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás és időskorúak nappali intézményi ellátása) a Hajdúnánási Református Egyházközség látja el. Az önkormányzat éves költségvetésében meghatározott támogatást biztosít a feladat ellátásához. 2014. április 1. napjától a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde a Hajdúnánás – Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás fenntartásában működik. Az intézmény a jogszabályban előírt családsegítés és gyermekjóléti szolgálat, tanyagondnoki szolgáltatás és a bölcsődés korú gyermekek napközbeni ellátása feladatokat látja el Hajdúnánás, Tiszagyulaháza és Újtikos településeken. Az intézmény központi költségvetésből kapott támogatása felett szükséges kiegészítő támogatását Hajdúnánás Városi Önkormányzat biztosítja.

Az egészségügyi alapellátásokat részben vállalkozási szerződés alapján, részben pedig a Városi Rendelőintézet révén biztosítja az önkormányzat.

A város gazdasági társaságainak rendszere jelentősen megváltozott az előző választási ciklusban. Az önkormányzat megalapította a Hajdúnánási Holding Zrt-t és ide apportálta Hajdúnánási Építő és Szolgáltató Kft-t, mely a távhőszolgáltatást, a temető-, piac- és parkoló üzemeltetést, valamint a lakásgazdálkodási feladatokat látja el, a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft-t, mely a gyermekétkeztetést biztosítja. A Holding megalapította a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-t, mely közművelődési megállapodás útján üzemelteti a Kéky Lajos Városi Művelődési Központot.

A városban jelentős számú - az elmúlt évben átlagosan több mint 500 fő - a közfoglalkoztatás is, elsősorban köztisztasági, parkgondozási és különböző karbantartási-javítási munkálatok elvégzésével, növénytermesztéssel, állattartással, külterületi utak karbantartásával, illegális hulladéklerakók felszámolásával, belvízelvezető árkok karbantartásával foglalkozunk. A munkanélküliségi ráta a városban 2015. február 20-án 9,28 % volt, mely magasabb az országos átlagnál.

A város infrastruktúrája alapvetően megfelel a kor igényeinek, további fejlesztése az itt élők elemi érdeke.

Hajdúnánás az M3-as autópálya révén könnyen megközelíthetővé vált, és ezáltal bekapcsolódott az európai úthálózat vérkeringésébe. A környező nagyobb városok felé, így Nyíregyháza, Debrecen, illetve Miskolc irányába is jelentősen lecsökkentek a közúthálózaton a menetidők. A megnövekedett tehergépkocsi forgalom révén azonban nagyon sok út minősége romlott az elmúlt időszakban. A helyközi tömegközlekedést a volánbuszok és a vasút menetrend szerinti járatai biztosítják. A város területén a szilárd burkolatú utak hossza 73,8 km, ez az összes belterületi út 82 %-a.

Hajdúnánáson a 7.099 db lakás mindegyikébe be van vezetve az ivóvíz és a villamos energia. A lakások 80 %-a a vezetékes gázhálózatra is rákötött már korábban. 614 db lakás van a távfűtésbe bekapcsolva. A település nagy része, a lakások mintegy 88 %-a van rákötve a szennyvízhálózatra.

Az ivóvíz – és szennyvíz elvezetési, tisztítási szolgáltatást a Tiszamenti Regionális Vízmű Zrt. végzi, míg az E.ON Hungária Zrt. biztosítja helyben a villamos energia, a TIGÁZ Zrt. pedig a gázszolgáltatást. A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. végzi a települési szilárd hulladék elszállítását, a kommunális hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 96 %.

Hajdúnánásnak vannak olyan adottságai, melyek a környező más településekkel szemben komoly versenyelőnyt biztosítanak, ám természetesen csak akkor, ha ezeket az erőforrásokat képesek vagyunk célzottan és optimálisan felhasználni. Ugyanakkor vannak olyan problémák, melyek azonnali beavatkozásra várnak, illetve olyanok is, melyekről már most tudunk, ám konkrétan majd csak a jövőben jelennek meg, ám a kezelésükre fel kell készülnünk. Az alábbi SWOT elemzés bemutatja a város erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

Erősségek:

- Járasközpont szerep
- A város elkötelezett az energetikai fejlesztések iránt, számos középület került megújításra, használ megújuló energiát
- Javuló tendencia az elvándorlások vonatkozásában
- Kedvező képzettségi adatok, javuló jövedelmi viszonyok
- Aktív civil szféra, elkötelezettség a közösségi tevékenységek iránt
- Partnerségi együttműködés a város vezetése és a lakosság között
- A vonalas és helyi infrastrukturális hálózat kiépítettsége jó
- Tiszta városrészek
- Körkörös, sugaras településszerkezet
- Épített környezet és a kultúra értékei (pl. csőszházak, tájház)
- Kedvező gazdaságföldrajzi elhelyezkedés a három megyeszékhely vonatkozásában
- Magas az iparban és építőiparban foglalkoztatottak száma
- Térségi hatású turisztikai és rekreációs vonzerők jelenléte
- A város termálvize, a fürdő megyehatáron átnyúló turisztikai hatóköre
- Az önkormányzat helyi gazdaságfejlesztést támogató tevékenysége kiemelkedő: Bocskai Korona, Nánási Portéka
- Széleskörű kötelező és önként vállalt pénzbeli és természetbeni szociális ellátás (pl. szociális földprogram)
- Széleskörű, térségi hatású közművelődési intézményrendszer jelenléte

Gyengeségek:

- Kedvezőtlen demográfiai mutatók (alacsony születésszám, magas elvándorlás), Kedvezőtlen korstruktúra, öregedő társadalom
- Magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya a közintézményekben
- Csökkenő gyereklétszám az óvodában
- A zöldfelületek területi eloszlása egyenlőtlen, állapotuk hiányos
- Alacsony a közösségi és szabadidős sport tevékenységekre alkalmas zöldfelületek aránya, alacsony a játszóterek száma
- Jelentős a hagyományos fűtés szerepe a lakosságnál
- A mezőgazdasági üzemek okozta környezetterhelés elsősorban Tedej-en
- Helyi tömegközlekedés hiánya, különösen a fürdő kapcsán
- A piachoz kapcsolódó parkoló kapacitások hiánya

- A kerékpárosok meghatározó jelenléte ellenére hiányos a kerékpáros infrastruktúra
- Elaprózott vállalkezési szerkezet, mikro- és kisvállalkozások dominanciája jellemző
- Csökken a működő vállalkozások száma
- Alacsony a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági foka
- Hiányos a település üzleti infrastruktúrával való ellátottsága
- Hiányzó turisztikai intézményrendszer
- Városmarketing tevékenység hiánya
- Mindennapos testnevelés infrastruktúrája hiányos az általános iskolában

Lehetőségek:

- Járési és térségi központi szerep megerősödése
- Olyan új programok kidolgozása a hátrányos helyzetűeknek, melyek az eddigieknél hatékonyabban kezelik a problémáikat
- Fiatalok helyben maradását ösztönző szociálpolitikai eszközök kialakítása
- Kapcsolódás a debreceni, nyíregyházi és miskolci fejlesztési pólusokhoz
- A vállalkozásbarát városfejlesztési politika további erősítése az önkormányzat részéről
- Városmarketing tevékenység kialakítása
- A helyben termelt élelmiszerek magasabb feldolgozottsági fokát jelentő beruházások megvalósítása
- Helyi gazdaságfejlesztési programok folytatása
- A termásvíz energetikai hasznosítása
- Szabadtéri közösségi terek fejlesztése
- Bekapcsolódás az öko és vízi turizmusba
- Iparterületek fejlesztése
- Hagyományörzés és -ápolás, kulturális rendezvények, kézműves és népművészeti tradíciók őrzése és bemutatása
- Civil szféra és egyházak további fejlődésének, közösségi szerepvállalásának támogatása
- Pénzügyi források (EU források) rendelkezésre állása a szükséges fejlesztések elvégzésére

Veszélyek:

- Élesedő verseny a térség városai között a fejlesztési forrásokért
- A fejlesztések elmaradása miatt felerősödnek a kedvezőtlen társadalmi és gazdasági folyamatok
- A helyi munkalehetőség hiánya miatt növekvő mértékű elvándorlás jelentkezik a magasan képzett fiatalok körében
- Csökkenő befektetői érdeklődés Magyarország és Kelet-Közép-Európa országai iránt
- Alulképzett, nem piacképes ismeretekkel rendelkező munkaerő a gazdasági fejlődés gátját jelentheti
- A termelői összefogás hiánya miatt a termelők kiszolgáltatottsága nő
- Egységes és hatékony marketing tevékenység a turizmusban rejlő potenciálok alulhasznosítottságát eredményezik
- Az önkormányzatok állami forrásai/támogatásai csökkennek
- Az időjárási viszonyok egyre szélsőségesebbé válnak

IV. HAJDÚNÁNÁS KÖLTSÉGVETÉSI ALAPJA, TEKINTETTEL KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAIRA

IV.1. PÉNZÜGYI ÉS ADÓPOLITIKA HAJDÚNÁNÁSON

Az elmúlt évek során jelentősen megváltoztak a helyi önkormányzatok feladatai az iskolák átadásával az állami intézményfenntartónak, illetve egyes önkormányzati feladatoknak a járáshoz való elkerülésével. A 2013. évtől bevezetett feladatfinanszírozási rendszer a lecsökkent feladatokhoz járó alacsonyabb központi költségvetési források felhasználását szigorú feltételekhez szabja és az elkövetkező években sem várhatjuk a központi költségvetésből származó forrásaink növekedését.

A működési költségvetés összegének csökkenésével, az intézmények és feladatok elkerülése miatt, a bevételi oldalon a központi költségvetési források csökkenésével a mértékében jelentősen nem változó helyi adó bevételek egyre nagyobb részt képviselnek. A helyi adó bevételek azonban március és szeptember hónapban jelentkeznek zömmel, így a működési bevételek eloszlása egyenetlen, ami az önkormányzat likviditási helyzetét nehezíti.

Az önkormányzat 2015. évi költségvetése 2.364.374 eFt működési, 739.715 eFt felhalmozási költségvetési kiadást, mindösszesen 3.104.089 eFt kiadást tartalmaz. A költségvetés egyensúlyát 49.901 eFt felhalmozási hitel tervezete, valamint 33.442 eFt előző év költségvetési maradványának igénybevétele biztosítja.

A 2013. évi zárszámadás alapján az önkormányzat mérlegfőösszege 8.788.506 eFt, ebből befektetett eszköz 8.299.927 eFt, forgóeszköz 488.579 eFt, hosszúlejáratú kötelezettség 282.722 eFt, rövidlejáratú kötelezettség 301.299 eFt.

IV.1.1. AZ ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK

Az önkormányzati saját bevételek szerepe - tekintettel az önkormányzatot megillető központi költségvetési források csökkenésére - jelentősen megnőtt.

Az elmúlt választási ciklusban az állami támogatások növelésének formáit igyekeztünk lehetőségeink szerint megkeresni. Egyik lehetőség az önkormányzati társulás útján történő feladatellátás. A jelenleg önkormányzati társulási összefogással ellátott feladatainkat továbbra is e formában kívánjuk folytatni, illetve ezen belül törekedni kell minél nagyobb területet ellátni és ezzel további állami támogatást bevonni. A városba érkező állami támogatást olyan módon is lehet növelni, hogy az önkormányzat feladatot ad át egyháznak, ezzel önkormányzati kiegészítő hozzájárulás helyett a központi költségvetés forrásait igénybe véve. A 2011. évben az óvodai nevelés és a szociális intézményi ellátás területén is történt ilyen intézkedés.

A 2015. évi költségvetés tervezésénél áttekintettük az adóterhelés lehetséges mértékét. A helyi adók mértékének a környező települések középtérkére való beállításával meg tudjuk teremteni a lehetőséget a jövőben elvégzendő fejlesztések végrehajtásához.

Hajdúnánás Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2015. évi költségvetésében 697 millió Ft helyi adó bevételt tervezett az alábbiak szerint:

- A magánszemélyek kommunális adójából éves szinten 54 millió Ft bevételt tervezünk. (Az adó mértéke évi 11.000 Ft adótárgyanként. Törvényi maximum: 28.624 Ft/adótárgy)
- Az idegenforgalmi adót 2011-től már csak a városban eltöltött vendégéjszakák után lehet kivetni, ebből 3,5 millió Ft-ot tervezünk beszedni. (Az adó mértéke személyenként és megkezdett vendégéjszakánként 300 Ft. Törvényi maximum: 505 Ft) A központi költségvetésből minden ilyen beszedett idegenforgalmi adóforint után 1,5 Ft kiegészítés illeti majd meg az önkormányzatot.
- A helyi iparűzési adó a legjelentősebb bevételt eredményező helyi adó. 2015. évben 460 millió Ft bevételt terveztünk iparűzési adóból. (Az adó évi mértéke az adóalap 2,0 %-a. Törvényi maximum: 2 %)
- Építményadóból 60 millió Ft bevételt tervez éves szinten az önkormányzat. Az adó mértékét 2015. január 1. napjától emelte a képviselő-testület. (Az adó mértéke üdülő, lakás esetén 200 Ft/m²/év, késői órákban nyitva tartó vendéglátóhelyek esetén 500 Ft/m²/év, kereskedelmi hasznosítású építmények esetén alapterület függvényében 300-750 Ft/m²/év, minden egyéb adóköteles építmény esetén alapterület függvényében 300-500 Ft/m²/év. Törvényi maximum: 1.852 Ft/m²)
- A talajterhelési díjban jelenleg éves szinten mintegy 5 millió Ft bevételt tervezünk. A szennyvízcsatornára való rákötés szorgalmazása érdekében át kell gondolni a jelentős mértékű mentességek fokozatos kivezetését.
- A befizetéssel és behajtással kapcsolatos késedelmi pótlék, bírság és végrehajtási költség ad hoc jellegű bevételi lehetőség. Függ a fizetési hajlandóságtól, az adózók aktuális fizetési lehetőségeitől. A tapasztalatok alapján körülbelül 5,5 millió Ft bevételt tervez éves szinten ilyen címen az önkormányzat.
- Lehetőség van még termőföld bérbeadásából származó bevétel tervezésére is, azonban ennek mértéke a városban elhanyagolható.

A központilag megállapított mértékű gépjárműadó adó bevételek 40 %-a marad az önkormányzatnál, így 2015-ben 44 millió Ft bevételre számíthat az önkormányzat.

2015. január 1. napjától, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben biztosított lehetőséggel élve, települési adót vezetett be a képviselő-testület. Adóköteles a természetes személy tulajdonában álló termőföld. Az adó mértéke 200 Ft/AK. A bevételek beérkezése előtt 65 millió Ft bevételt prognosztizáltunk ebből az adónemből.

Évek óta eredményesen működik a mezei őrszolgálat. 2015-ben várhatóan 14 millió Ft mezőőri járulékot fizetnek meg a földhasználók az önkormányzat számára. Ezt a bevételt teljes mértékben a Mezőőri Szolgálat fenntartására fordítja az önkormányzat.

Az önkormányzat jelentős terhet vállalt magára az elmúlt két évtizedben a lakossági hulladékszállítás díjának átvállalásával. Azonban annak mértéke 2012-ben már 114 millió Ft volt, így ennek teljes kifizetése meghaladta az önkormányzat lehetőségeit, így 2010-ben 3 havi 2011-ben 6 havi díjat számláztunk tovább a lakosságnak, 2012-ben 9 havit, 2013-ban pedig a teljes évit. 2014. szeptember 1. napjától a lakosság közvetlenül a szolgáltatónak fizeti a szolgáltatási díjat. Az önkormányzat továbbra is biztosít mentességet szociális helyzetre és életkorra való tekintettel. 2015-ben 11 millió Ft kiadást terveztünk az önkormányzat költségvetésében erre a célra.

Továbbra is keresni kell a lehetőséget az elszállított hulladék mennyiségének csökkentésére, pl. a zöldhulladék helyben történő komposztálásával, ami lehetőséget biztosíthat a díjak mérséklésére.

Alapvető adózási elv Hajdúnánáson, az önkormányzati közszolgáltatások nyújtásának finanszírozhatósága érdekében, de az elvárható méltányos, igazságos közteherviselés elve alapján is, hogy az adóviselési képességgel rendelkezőknek továbbra is hozzá kell járulniuk az indokolt közösségi kiadásokhoz. Az erre anyagi okból nem képesek pedig gondos szabályozással mentesíthetők a teher alól. Az igazságos közteherviselés elve egyidejűleg azt is jelenti, hogy az Önkormányzati Hivatalnak minden jogszerű eszközt (ellenőrzés, behajtás, végrehajtás) alkalmaznia kell az adóbevételek megszerzéséért, a hátralékok csökkentéséért.

A fentiekben leírt adóbevételek azonban nem biztosítják az önkormányzat számára, hogy az ellátott közfeladatokat a XXI. század igényeinek megfelelően továbbfejlessze, modernizálja. Ezen feladatok megvalósítására pályázati forrásokat kell nyernie az önkormányzatnak.

Az önkormányzat számára az adóbevételek teremtenek lehetőséget a pályázatok önerejének előteremtéséhez. A környező településeken alkalmazott jellemző adómértékeket túllépni nem kívánjuk, ugyanakkor jelentősen elmaradni sem akarunk azoktól.

IV.1.2. AZ ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK

A hajdúnánási pénzügyi politika része a kiadások legszükségesebb mértékre korlátozása, az ésszerű, takarékos gazdálkodás. Az előző választási ciklusban a képviselő-testület tett racionalizálási intézkedéseket, amelyek révén az önkormányzat intézményrendszerét a megváltozott társadalmi igényekhez és demográfiai változásokhoz igyekezett igazítani.

A megváltozott helyzethez való alkalmazkodás célját szolgálta az a képviselő-testületi döntéssorozat, mely az oktatási és művelődési intézmények átfogó, költségelemző működésének és működtetésének vizsgálatát végezte. A 2010-ben megválasztott képviselő-testület meghozta az intézményracionalizálási döntéseket. Jelentős mértékben felújításra kerültek az intézmények által használt önkormányzati épületek. Az önkormányzat által üzemeltetett intézmények épületenergetikai felújításait a 2015-2019. közötti időszakban is tovább kell folytatnunk, hiszen az üzemeltetésre fordítható forrásaink nem fognak növekedni.

Csak az indokolt igényeket finanszírozhatóan kielégítő intézményhálózatot, illetve közszolgáltatási struktúrát működtetni. Mindezeket figyelembe véve, a helyi közszolgáltatások színvonalának megtartása, lehetőség szerinti fejlesztése mellett csökkenteni kell mindazon kiadási tételeket, amelyek az elaprózott gazdálkodásból és a költségvetési szemléletből fakadnak.

Tudatosan kell építeni az intézményvezetők menedzser típusú szemléletére, amely révén jelentős mértékben csökkenthetők a mindennapok folyamán felmerülő kiadások. Ennek a költségcsökkentésnek egyik alapvető eszköze és gyakorlati megvalósítása a központi beszerzések elvégzésével, a könyvelési, gazdálkodási, intézmény karbantartási feladatok központosításával a Hajdúnánási Gazdasági Ellátó Intézmény.

Az önkormányzat költségvetését jelentős mértékben stabilizálta a 2013. és 2014. években megtörtént adósságkonszolidáció. Az állam 2013. évben 73.682 eFt felhalmozási és 366.390 eFt működési hitelt, 2014. évben 282.699 eFt felhalmozási és 57.666 eFt működési hitelt vállalt át Hajdúnánás Városi Önkormányzattól.

Közös cél és nem könnyen megoldható feladat számunkra a 2008-ban kezdődött gazdasági válságból való kilábalás idején - a költségvetés egyensúlyának biztosítása, a működési célú hitelmentesség fenntartása mellett - fejlesztési feladatok önerejéhez tartalék képzése.

A költségvetési tervezésben ezért is még inkább a feladatot finanszírozó, előre kiszámítható, ugyanakkor igazságos módszereket kell alkalmazni. Az önkormányzati költségvetési szervek a tervezett saját bevételek teljesítésén túl még inkább éljenek a pályázatok útján, illetve alapítványok révén megszerezhető nem önkormányzati források működésbe, indokolt fejlesztésekbe vonásával. A gazdálkodást, szakmai feladatellátást pedig serkentve a teljesítményt, kreativitást, innovációt értékelő érdekeltségi és juttatási rendszer alkalmazását kell szorgalmazni. E körben preferálni kell a béren kívüli, az egészségmegőrzésre fordítható juttatások nyújtását is.

IV.2. VAGYONGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzati vagyon forgalomképtelen törzsvagyon részének funkciója a közszolgáltatások és infrastruktúra biztosítása (pl. utak, hidak, közterületek, intézmények). Ennek állagát megóvni, javítani, értékét lehetőleg növelni kell, karbantartással, felújítással, beruházással. E körben üdvözljük azokat a megoldásokat, melyben a mezőgazdasági vállalkozók is részt vállalnak.

Az önkormányzati tulajdonú nem törzsvagyon rész zömében már értékesítésre került korábban, de az ésszerű gazdálkodás keretében indokolt néhány ingatlan értékesítését napirendre tűzni.

A 2015. évi költségvetés számolt az ingatlan értékesítés bevételeivel, ezért is fontos, hogy az elkövetkező években azok az ingatlanok, melyeknek hasznosítása nehézkes, értékesítésre kerüljenek. Ezért átfogó ingatlanhasznosítási terv elkészítése szükséges.

A befolyó bevétel pályázatok önerejeként szolgálhat, így többszörözhetjük meg az eredményt, teljesülhet a korábban megfogalmazott „vagyonért vagyont” vagyongazdálkodási alapelv. Fontos további városérdekű hasznosításra alkalmas ingatlanok megszerzése is, például az állami tulajdonból, illetve elővásárlási jog gazdaságos érvényesítésével.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 9. § (1) bekezdése értelmében Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervét a 177/2013. (IV. 25.) számú Képviselő-testületi Határozatával fogadta el.

IV.3. ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK

Az önkormányzat helyzetét és gazdasági rövid és hosszú távú terveit alapvetően befolyásolja, hogy milyen kötelező és önként vállalt feladatokat lát el, illetve azokat hogyan kívánja fenntartani, ellátni. Ezen feladatainak tételes felsorolását a Hajdúnánás Városi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 26/2014. (X. 30.) Önkormányzati Rendelet 1. és 2. melléklete tartalmazza.

A Mötv. 13. § (1) bekezdése rendelkezik a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokról az alábbiak szerint:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);

3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

Az alábbiakban tételesen feltüntetjük mind az ellátandó feladatot és az ellátás módját, személyét, mind pedig annak ágazati jogszabályi alapját azzal, hogy a Mötv. rendelkezései természetesen alapvető törvényi háttérül szolgálnak ennek a feladatellátásnak.

IV.3.1. KÖTELEZŐ FELADATOK

Az Önkormányzat kötelező feladatait alapvetően a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalon és intézményein keresztül, illetve közszolgáltatási szerződések alapján látja el. Ezen feladatok ellátása nem mérlegelés kérdése, azt mindig biztosítani szükséges a városnak a helyi lakosok érdekében kötelező jelleggel. E fejezetben meghatározott feladatokat további jogszabályok állapíthatnak meg önkormányzatunk számára.

A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal látja el az alábbi feladatokat:

- Településrendezés és településfejlesztés, különösen az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el (1997. évi LXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdés).
- Közterületek elnevezése.
- Helyi környezet- és természetvédelem.
- Vízgazdálkodás, vízrendezés, vízkárelhárítás (1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdés).
- A helyi közutak és tartozékai, közparkok és egyéb közterületek kialakítása, fenntartása közúti közlekedéssel összefüggő helyi önkormányzati feladatok ellátása (1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés b) pont bb) alpont, 1988. évi I. törvény 9. § (2) bekezdés).

- A köztisztaság és a településtisztaság biztosítása.
- Helyi közfoglalkoztatás, foglalkoztatás elősegítése, munkanélküliség megelőzése és hátrányos következményeinek enyhítése (1991. évi IV. törvény 1. §, 8. § (4) bekezdés).
- Állategészségügy területén gondoskodás a hivatkozott törvény mellékletében felsorolt állatbetegségek megelőzése, felderítése és felszámolása során keletkezett állati eredetű melléktermék kivételével az állati eredetű melléktermék ártalmatlanná tételéről, ha a tulajdonos ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodik (2008. évi XLVI. törvény 19. § (2) bekezdés).
- Biztosítja a házasságkötésre és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére alkalmas hivatali helyiséget (2010. évi I. törvény 18. § (1) és 32. § (1) bekezdés).
- A lakás- és helyiséggazdálkodási feladatokat ellátja a Hajdúnánási Építő és Szolgáltató Kft-vel közösen (1993. évi LXXVIII. törvény 2-44. §).
- A Hajdúnánási Roma Nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása, továbbá gondoskodás a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról (2011. évi CLXXIX. törvény 80. § (1)-(2) bekezdés).

A polgári védelem, katasztrófavédelem területén oltóvíz nyerési lehetőség biztosításáról gondoskodik az önkormányzat. Az önkormányzat részt vesz a lakosság tűzvédelmi felvilágosításában, a tűzvédelmi propagandában (1996. évi XXXI. törvény 29. §).

A víziközmű szolgáltatást a Tiszamenti Regionális Vízmű Zrt. által látjuk el (1995. évi LVII. törvény 4. § (2), 2011. évi CCIX. törvény 9. § (1) bekezdés).

A közvilágításról szerződés alapján az E.ON Energiagazdálkodási Kft-vel kötött szerződés alapján gondoskodunk.

A Hajdúnánási Építő és Szolgáltató Kft. látja el a távhőszolgáltatás, a köztemető üzemeltetés és a parkoló üzemeltetés feladatait.

A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások keretében a gyermekétkeztetési feladatokat a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. látja el (1993. évi III. törvény 62. §).

Kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást szervez, és tartunk fenn a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. útján.

Egészségügyi alapellátások biztosítása területén háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, fogorvosi alapellátásról feladat-ellátási szerződéssel gondoskodunk. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást közbeszerzési eljárással kiválasztott vállalkozó útján biztosítjuk. A védőnői ellátást a Városi Rendelőintézet látja el. Az iskola-egészségügyi ellátásról feladat-ellátási szerződés útján gondoskodunk (1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdés a)-e) pont).

A szociális ellátásokról a 2015. március 1. napjától hatályos a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) Önkormányzati Rendelet rendelkezései alapján gondoskodunk (1993. évi III. törvény).

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások körében a házi segítségnyújtásról, szociális étkeztetésről és a szakosított ellátási formákról (idősek nappali intézményi ellátása, átmeneti

elhelyezést nyújtó ellátás) feladat-ellátási szerződés alapján a Hajdúnánási Református Egyházközség gondoskodik (1993. évi III. törvény).

A családsegítési (1993. évi III. törvény), gyermekjóléti szolgálat, gyermekek napközbeni ellátása (1997. évi XXXI. törvény 40-42/A. §) feladatokat a Hajdúnánás – Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde látja el.

Az óvodai ellátás (óvodáskorú gyermek nevelése 3 éves kortól a tankötelezettség kezdetéig) és a közoktatási feladatok ellátásához kapcsolódó fenntartói kötelezettségek teljesítésével és jogok gyakorlásával összefüggő feladatokat a Hajdúnánási Óvoda látja el (2011. évi CXC. törvény 8. § (1) bekezdés, 74. § (2) bekezdés, 83 §).

A szakképző iskola kivételével az illetékességi területünkön lévő összes, saját tulajdonban álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetését a Hajdúnánási Gazdasági Ellátó Intézmény útján biztosítjuk (2011. évi CXC. törvény 74. § (4) bekezdés, 76. § (1) bekezdés).

A helyi közművelődési tevékenység támogatásáról az önkormányzat a mindenkor költségvetési rendeletében gondoskodik. Kulturális szolgáltatás keretében a nyilvános könyvtári ellátás, kulturális örökség helyi védelme feladatot a Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény látja el. Közművelődési intézmény biztosítása a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-vel kötött közművelődési megállapodás alapján történik. (1997. évi CXL. törvény 53. § (2) bekezdés, 78. § (2) bekezdés, 1991. évi XX. törvény 111. § (2) bekezdés)

A sport tevékenység támogatása, testnevelési, valamint sportintézmények fenntartása feladatot a Somorjai László Városi Sportcsarnok, a Városi Sportpálya, iskolai sportpályák és tornatermek segítségével látjuk el (2004. évi I. törvény).

Filmszínház, mozi üzemeltetéséről az Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesülettel kötött megállapodás útján gondoskodunk.

A túrizmussal kapcsolatos kötelező feladatokat a Tourinform Iroda által a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. látja el.

IV.3.2. ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK

Az egészségügy területén az önkormányzat önként vállalt feladata a járó beteg szakellátás, melyet a Városi Rendelőintézet és feladat-ellátási szerződés útján látunk el (1997. évi. törvény 89-90. §).

A szociális ellátásokban a szociális földprogrammal kapcsolatos feladatok és a krízis segély megállapítása tartozik az önként vállalt feladatok közé (1993. évi III. törvény).

Gyermekvédelem területén önként vállalt juttatások:

- hármás, vagy többes ikergyermekek támogatása;
- buszbérlet támogatása;
- képzési támogatás;
- tankönyvtámogatás;
- étkezési térítési díj támogatás.

Oktatási területén önként vállalt feladataink:

- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer támogatása;
- sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése a Hajdúnánási Óvodában (2011. évi CXCV. törvény 47. § (3) bekezdés).

A közterületi rend és tisztaság védelméről közterület felügyelet, illetőleg közterület felügyelő útján gondoskodunk (1999. évi LXIII. törvény 1. § (1) bekezdés).

Helyi újságot adunk ki a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. útján.

Gondoskodunk a Városi Piac üzemeltetéséről a Hajdúnánási Építő és Szolgáltató Kft.-vel kötött szerződés alapján (55/2009. (III. 13.) Kormányrendelet 6. § (1) bekezdés).

Hirdetési lehetőséget biztosítunk a lakosság számára a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal által.

Mezei Őrszolgálat megszervezésével gondoskodik az önkormányzat a külterületek őrzéséről (1997. évi CLIX. törvény 16. § (1) bekezdés).

V. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS KONKRÉT ELKÉPZELÉSEK

V.1. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS PRIORITÁSOK

A Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat. Hajdúnánás város gazdasági programja nem takarékosági terv, hanem a város feladat centrikus működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. Program, melynek célja, hogy Hajdúnánás fejlődésének üteme fenntartható, életének komfortja biztosítható, a városok versenyében elért pozíciója legalább megtartható, de inkább javítható legyen.

A lehetséges fejlesztési irányok és programok között elsőbbséget élveznek azok, amelyek forrásteremtő partneri együttműködésben valósulnak meg. Különösen értékesnek tekintjük azokat a programokat, amelyek a magán- és a közszféra érdekegyesítése által jönnek létre, illetve azokat, amelyek új munkahelyek létrehozását és a régiók megtartását teszik lehetővé.

A gazdasági program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozott, fejlesztés-orientált alakítására törekszik. Előnyben részesíti azokat a programokat, amelyek a város fenntartható fejlődését segítik elő. A város fenntartható fejlődése, jövedelemtermelő kapacitása szempontjából meghatározó jelentősége van népességmegtartó képességének. A gazdasági program elsőbbséget ad a dinamikus, személyes boldogulásra is esélyt adó, a Hajdúnánáson élők komfortérzetét javító, identitásának, érzelmi azonosulásának kialakulását elősegítő programoknak. Alapvető cél, hogy a városban élők életminősége jelentősen javuljon hosszabb távon.

A gazdasági program prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programoknak. Egyidejűleg viszont biztosítani kívánja a lehető legtöbb szolgáltatást a helyben élők számára, amelyet önként vállalt feladatai fenntartásával kíván elérni.

Az önkormányzat legfőbb céljai

Az alábbiakban az önkormányzat legfőbb céljait foglaljuk össze:

- A város céljainak megfogalmazása, érdekeinek érvényesítése a választópolgárokkal, képvisleti és civil szervezetekkel együttműködve, tekintettel arra, hogy Hajdúnánás Városi Önkormányzat nem „uralkodó”, hanem az itt élőket szolgáló önkormányzat kíván lenni.
- Demokratikus, kiegyensúlyozott testületi tevékenységet kívánnak végezni a város megválasztott képviselői, amely tevékenység a város működtetését, fejlesztését szolgálja. Erősíteni kell a térségi együttműködést az idegenforgalomban, valamint fejlesztési programok megvalósításában.
- Cél az önkormányzati közszolgáltatások elvárható magas színvonalú nyújtása, igény és lehetőség szerinti fejlesztése.
- A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalnak kiegyensúlyozottan és megbízható módon kell működnie, ügyfélbarát, gyors ügyintézással segítve elő a helyben élők boldogulását.
- Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, költségvetési szervek hatékony működtetése, a városüzemeltetés biztosítása.
- Az önkormányzati törzsvagyon és forgalomképes vagyon jó gazdaként való kezelése, hasznosítása, aktív pályázati tevékenység révén tudatos, hathatós gyarapítása.

- A kommunális infrastruktúra hiányzó elemeinek megépítése, a meglévők felújítása, fejlesztése (szennyvízcsatorna-hálózat, csapadékvíz-elvezetés, út- és járdaépítés, felújítás). Lehetőség szerint térségi együttműködéssel, a várost elkerülő és ez által a város forgalmát mentesítő körgyűrű megvalósítását szorgalmazni kell.
- Az idegenforgalom növelése érdekében elsősorban a gyógyhelyi fejlesztést szolgáló turisztikai fejlesztések megvalósulását kell szorgalmazni; különösen szálloda építésével, illetve átfogóan a Városi Gyógyfürdő környékének további rendezésével.
- Célrányos, a kölcsönös érdekeket, előnyöket érvényesítő összefogásra és együttműködésre van szükség a nem önkormányzati szereplőkkel az idegenforgalom, a marketing, a programkoordináció és kínálatbővítés, valamint a munkahelyteremtő idegentőke-befektetések, továbbá az infrastruktúra-fejlesztés területén.
- Az önkormányzati és nem önkormányzati városfejlesztéssel a munkanélküliség csökkentését, a foglalkoztatási lehetőségek növelését, a jelenlegi munkahelyek megőrzését, lehetőség szerinti fejlesztését, ezáltal a városból elvándorlás megállítását kell megvalósítani hosszú távon.
- A pályázati lehetőségek hatékony, célirányos kihasználása a város elemi érdeke és fejlődésének a stagnáló állapotából egyetlen kitörési pontja. A nem önkormányzati pályázni kívánók támogatáshoz jutásának lehetőségét elő kell segíteni.
- A nehéz szociális helyzetben levő rászorulókat a város célzott és kiemelt támogatásban kívánja részesíteni, a szociális gondoskodás további fejlesztésére van szükség leginkább a közfoglalkoztatás lehetőségeit kell kihasználni. Lehetőség szerint új szociális bérházakat kell építeni, illetve a régiak épületenergetikai felújítására van szükség. Fokozottan segíteni a gyermekes családokat, a nyugdíjasokat és a munkanélkülieket.
- Korszerű technológiával támogatott, hatékonyan és takarékosan működő intézményhálózat és ügyfélbarát, szolgáltató Önkormányzati Hivatal megvalósítása a város alapvető célja.
- Az önkormányzatnak olyan aktív szociálpolitikát kell folytatnia, ahol az ellátottaknak szerepet kell vállalniuk a sorsuk jobbra fordításában.

V.2. A LEGFONTOSABB KONKRÉT ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TERVEK

A. Ipari területek infrastruktúra fejlesztése

Ipari területnek, később ipari parkká fejlesztve két helyszín alkalmas. A 3323 számú Balmazújvárosi út mellett a város határában önkormányzati területen zöld mezős beruházásként 3,5 ha olyan terület vonható be, amely alkalmas ipari üzem(ek) létesítésére, helyszíni adottságai miatt biogáz üzem létesítésére, amelynek létesítése a „zöld energiával gazdálkodó önellátó város” ideát valósítja meg. Ezen a területen a teljes közmű rendszert ki kell építeni (víz, csapadékvíz, szennyvíz, villamos energia, belső utak, stb.).

A Polgári út kivezető szakaszán a legnagyobb egységes területű ipari üzem évek óta nem üzemel, a területe, épületei és közmű rendszere alkalmasak barnamezős beruházással ipari-szolgáltató terület kialakítására, amely több kisebb vállalkozás igényeit is ki tudja szolgálni. A 8,3 ha terület jelenleg egy vállalkozás tulajdonában van. A telephelyen a közműveket, és az épületeket korszerűsíteni kell, a teljes területet rehabilitálni kell, illetve a célnak megfelelően át kell alakítani.

B. Városközpont elavult környezetének rehabilitációja

Városközpontban fontos fejlesztési cél a lakótelepi szervíz utak, járdák felújítása, csapadékvíz elvezetés, közösségi terek fejlesztése.

C. Önkormányzati tulajdonú épületek épületenergetikai fejlesztése

Fontos feladat az előző önkormányzati ciklusban még épületenergetikai felújítással nem érintett önkormányzati tulajdonú épületek pályázati forrás igénybevételével történő felújítása.

D. Játsszóterek építése

Hajdúnánás városa összesen egy szabványos játszótérrel rendelkezik. Cél 10 új játszótér építése, játszóterenként 8 elem telepítésével.

E. Helyi gazdaságfejlesztés a közfoglalkoztatás, vállalkozásfejlesztés rendszerében

A közfoglalkoztatás rendszerére épülő, illetve a későbbiekben azt helyettesítő, kiváltó projekt keretében komplex szociális gazdaság elemeire épülő termelési, kereskedelmi struktúra kialakítása, amely a háztáji, családi alapú mezőgazdasági termelésen túl a helyi gazdaságra épülő, mikro és kisvállalkozások bekapcsolására is alkalmas rendszer jön létre.

A termelés alapja a helyi termékek előállítása, amely a projektben kifejlesztendő rövid értékesítési lánc segítségével kerül elsősorban térség és régió speciális piacaira, amelyek alapjait a vidékfejlesztési pályázatból (helyi termékek piaca) Hajdúnánás település már lerakta. A helyi piac fejlesztésével a megkezdett program hosszú távú fejlesztése biztosítható.

F. Kerékpárút városon belüli szakasz kiépítése

Kerékpárút városon belüli szakasz kiépítése a városközpont és ipari területek között, Tiszavasvári felé Tedej városrészig. A fejlesztés közvetlen gazdasági célokat is szolgál a munkahelyek biztonságosabb megközelítésével.

G. Járási közösségi közlekedési rendszer fejlesztése

Járási közösségi közlekedési rendszer fejlesztése, buszközlekedés kialakítása. Tedej városrész bevonása közösségi közlekedés biztosításával. A rendszer kiépítésével Tedej városrész és a közigazgatásilag Hajdúnánás központú járási igazgatás elérhetővé válik a lakosság számára.

H. Liget városrész felújítása, rehabilitációja

Közösségi tér fejlesztése, komplex, több generációs játszótér kialakítása, szabadidő park létrehozása, közösségi sportlétesítmények kialakítása, rendezvényter kialakítása. A közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése.

I. Térségi és helyi gazdasági hagyományok ápolása, újraélesztése gazdasági turisztikai elemekkel

Térségi és helyi gazdasági hagyományok ápolása, újraélesztése, helyi identitás erősítése, „örökség turizmus” létrehozása. Ősi mesterségek ápolása oktató-gyakorló műhelyek támogatása. A hajdú, pásztor hagyományok kézműves mesterségeinek (szalma, bőrrös, kerékgyártó, kovács, stb.) újraélesztése, mesterségek oktatása. Az önkormányzat integrátori szerepvállalásával alapanyagok megtermelése, kézművesek támogatása. Bemutató, kiállító épület kialakítása

Turisztikai, marketing és gazdasági célokra egyedi kézműves termékek készítése (szalmakalap, ostor, szalma játékok és termékek, stb) A cél hagyományos szakmák oktatása, helyi termékek előállítása.

J. Tehetséggondozó programok

Általános és középfokú képzés tehetséggondozó programok szervezése, helytörténeti művészeti értékek gondozása a tehetséggondozásban.

K. Helyi TV, rádió fejlesztése, digitális adás, stúdiófejlesztés

Cél a digitális átállás támogatása, 2018-tól földi adás frekvencia pályázása, a digitális földfelszíni és kábeles adások technológiai hátterének fejlesztése, tartalomfejlesztés a járási környezet ellátására.

L. Elektromos közúti vonatszerelvény turisztikai pontok közötti járatkialakítással

Megújuló energiával üzemeltetett elektromos közúti látvány-szerelvény vásárlása. A szerelvény a turisztikai látványelemek közötti hop-on, hop-off rendszerű járatának kialakítása.

M. Csapadékvíz csatorna rendszer fejlesztése

Csapadékvíz csatornarendszer fejlesztése, korszerűsítése belterületen belül. Csapadékvíz elvezető csatornák fedése. Ellátatlan területeken csatornarendszer kiépítése.

N. Biztonsági rendszer, kamerarendszer kiépítése

Biztonsági rendszer, kamera rendszer kiépítése, BM adatbázissal összeköttetés. A város fokozottan védendő területeinek, a ki és bevezető utak forgalmának ellenőrzése a térfigyelő kamerarendszer fejlesztésével. A közutakra telepítendő kamerák alkalmasak a rendszámfelismerésre, beköthetőek az országos rendszerbe.

O. Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal épület épületenergetikai korszerűsítése

Az örökségvédelem figyelembevételével, az épület külső homlokzatképének megtartásával fűtésszigetelés, egyedi nyílászárók cseréje, fűtési rendszer korszerűsítése, irányítástechnikai fejlesztése, napelem telep kiépítése.

P. Egészségügyi rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközbeszerzés

Tüdőgondozó integrálása a rendelő épületébe. Szakorvosi szolgáltatások fejlesztése. Orvosi eszközök és műszerpark fejlesztése. A rendelő épület épületenergetikai felújítása. A cél integrált járó beteg szolgáltatás Hajdúnánás és Hajdúdorog és a térség lakosai számára (30.000 fő)

Q. Belterületi gyűjtő és külterületi dűlő utak fejlesztése

Belterületi gyűjtő és külterületi dűlő utak fejlesztése, cél 20 km út fejlesztés.

R. Fecskeház és apartman ház kialakítása a Bocskai u. 98. szám alatti ingatlanon

A 32 lakásos önkormányzati tulajdonú lakástömb külső-belső korszerűsítése, épületenergetikai fejlesztése megújuló energia használatával.

S. A távhőszolgáltatás energiaigényének geotermikus biztosítása, a lakótelep gázüzemű hőközpont átalakítása geotermikus energia felhasználásával

A távhőszolgáltatás energiaigényének geotermikus biztosítása. Lakótelep gázüzemű hőközpont átalakítása geotermikus energia felhasználásával. A geotermiai hálózat kiépítése 1,2 millió m³ földgáz felhasználás kiváltása.

T. Szennyvíz derogációs fejlesztés

Szennyvízrendszer és létesítmények fejlesztése, korszerűsítése Hajdúnánáson és Hajdúdorogon. A fejlesztés révén a műszakilag lehetséges módon a még a szennyvízhálózatra rá nem kötött háztartások bevonása. Az új bekötésekhez igazodóan a szennyvízkezelő rendszer bővítése fejlesztése. A fejlesztést Hajdúnánás és Hajdúdorog társulás formában kívánja megvalósítani.

VI. ÖSSZEGZÉS

A 2015-2019-es ciklusban sem lesz könnyebb az önkormányzatok gazdálkodása, mint az előző négy évben volt. Azt mindenesetre tényként rögzíthetjük, hogy az előző évek önkormányzatot érintő generális változásait kezelni tudtuk és megfelelően reagáltunk a kihívásokra. Mára kialakult az a rendszer, létrejöttek azok a keretek, melyben a tevékenységünket végezzük. E struktúra meghatározó elemei:

- letisztult önkormányzati feladat- és hatáskörök;
- jelentősen átalakult intézményi struktúra;
- a feladatfinanszírozásra áttérés nem jelent többletforrást;
- pályázati források növekvő szerepe.

Ebben a helyzetben sem lehet más az önkormányzat célja, mint a folyamatos és fenntartható fejlődés, melyhez meg kell találnia a szükséges forrásokat. A növekedés igénye mellett rövid- és hosszú távon is maximálisan figyelembe kell venni az egyensúly követelményét.

Már rövidtávon se jelentsen hátrányt Nánáson születni, felnőni és élni, hosszútávon pedig jelentsen előnyt!

Hajdúnánás, 2015. április 16.

Szólláth Tibor
polgármester

A gazdasági programot Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a ../2015. (IV. 23.) számú Képviselő-testületi Határozatával fogadta el.